

**Całoroczne utrzymanie terenu Parku Miejskiego,
Placu Wojska Polskiego
oraz skweru przy ul. Kopernika w Kostrzynie nad Odrą**

WSKAZANIA DO PIEŁĘGNACJI

1. WSTĘP	3
2. PIELĘGNACJA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW NASADZEŃ	3
2.1. Drzewa	3
2.2. Krzewy	4
2.3. Rośliny okrywowe	5
2.4. Żywopłaty	5
2.5. Kwietniki i klomby	5
2.6. Trawniki.....	6
3. ZABIEGI PIELĘGNACYJNE.....	6
3.1. Korowanie.....	6
3.2. Podlewanie	6
3.3. Cięcia pielęgnacyjne i formujące pokrój.....	7
3.4. Nawożenie	7
3.5. Zakwaszanie gleby	7
3.6. Kontrola przymocowania i stabilizacji.....	7
3.7. Ochrona herbicydami przed patogenami roślin.....	7
3.8. Zapobieganie zachwaszczaniu i zwalczanie chwastów	8
4. ZALECENIA DOTYCZĄCE ODŚNIEŻANIA	8

1. WSTĘP

Prace pielęgnacyjne należy prowadzić w sposób zapewniający roślinom odpowiednie warunki wzrostu i rozwoju, tak aby przez cały czas utrzymywać rośliny w dobrym stanie zdrowotnym i wyglądzie typowym dla gatunku. Poszczególne zabiegi pielęgnacyjne muszą być indywidualnie dobrane do danej grupy roślinności lub do pojedynczych egzemplarzy, zgodnie z wymaganiami gatunkowymi.

Przy doborze i ustalaniu intensywności zabiegów należy uwzględnić warunki miejsca, a przede wszystkim silne zadrzewienie terenu, które powoduje zacienienie znacznych powierzchni, a także dużą konkurencję w poborze składników pokarmowych i wody gruntowej.

Zabiegi pielęgnacyjne muszą wynikać z dokładnej obserwacji stanu zdrowotnego i estetycznego roślin.

Wszelkie wskazane w projekcie żywopłoty należy prowadzić dbając o ich graficzny kształt i zarys. Odpowiednie zabiegi powinny prowadzić do tworzenia zwartej, gęstej bryły, jednolicie i równomiernie ugałęzionej na całej wysokości i długości.

Wszelkie rośliny okrywowe należy tak prowadzić, aby tworzyły jednolity gęsty dywan. W miarę potrzeby można rośliny przesadzać lub uzupełniać nowymi tak, aby uzyskać równomierne pokrycie terenu. W projekcie przewidziano, iż z dywanu roślin okrywowych będą wyrastać pojedyncze niewielkie drzewka, krzewy soliterowe lub grupy kilku krzewów np. rododendrony, azalie, laurowiśnie, hortensje, niewielkie drzewka o czerwonym ulistnieniu. Krzewy te należy prowadzić poprzez delikatne zabiegi formujące tak aby uzyskać efektowny, naturalny pokrój, typowy dla danego gatunku, a jednocześnie dobrze wkomponowany w dane wnętrze parkowe. Również pojedyncze drzewka i krzewy sadzone na trawniku w części centralnej należy w miarę potrzeby formować, aby uzyskać efektowny pokrój i zachować przejrzystość w dolnych partiach krzewów.

Wszelkie krzewy sadzone w dużych jednogatunkowych grupach należy regularnie przycinać, w celu zagęszczenia, tak aby utworzyły jednolite gęste „poduchy”, które z czasem nie będą wymagały zbyt dużych nakładów pielęgnacyjnych (np. odchwaszczania).

Trawnik w centralnej części Parku należy regularnie kosić, tak aby utrzymywać jego jednolity równomierny rozwój i nie dopuszczać do pojawiania się chwastów.

2. PIELEGNACJA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW NASADZEŃ

2.1. Drzewa

Wskazane są regularne oględziny drzew istniejących, kontrola ran, ubytków, sprawdzanie statyki drzew, regularne usuwanie odrostów przy drzewach, suchych bądź zamierających gałęzi i konarów. Ze względów bezpieczeństwa, regularne zabiegi tego typu są szczególnie ważne na terenach sąsiadujących z placami zabaw, placami wypoczynku i ciągami pieszymi.

W przypadku młodych drzew szczególnie istotne jest regularne i odpowiednio intensywne podlewanie, gdyż młode drzewa posiadające stosunkowo dużą masę zieloną, nie wykształciły jeszcze silnego systemu korzeniowego.

Ponadto należy zwracać uwagę na prawidłowe mocowanie drzew do palików i regularne odchwaszczanie terenu wokół bryły korzeniowej. W przypadku złamania palików Wykonawca wymienia je na swój koszt.

2.2. Krzewy

Wskazane jest regularne wykonywanie cięć odmładzających zarówno krzewów rosnących pojedynczo jak i w grupach. Cięcia takie należy wykonywać co 2-3 lata. Cięcia odmładzające polegają na wycięciu starszych gałęzi w części dolnej lub przyziemnej w celu pobudzenia rośliny do wydania młodych i na ogół liczniejszych pędów. Cięcia odmładzające zaleca się wykonywać w przypadku krzewów rosnących w warunkach dostatecznego nasłonecznienia, przy jednoczesnej pielęgnacji (nawożenie, podlewanie). W przypadku krzewów rosnących w silnym zacienieniu cięcia odmładzające są nie wskazane, należy wykonywać jedynie cięcia korygujące pokrój.

Krzewy nasadzone w jednogatunkowych grupach formować jako zwarte gęste „poduchy”, równomiernie osłaniające glebę, natomiast krzewy soliterowe formować i prowadzić jako pojedyncze egzemplarze o atrakcyjnym, regularnym, naturalnym pokroju.

Krzewy, które mają utworzyć zwarty dywan, wymagają intensywniejszej pielęgnacji jedynie w pierwszym okresie, dopóki się nie przyjmą i nie rozrosną. Kiedy utworzą zwarty kobierzec, nie wymagają częstego odchwaszczania ani korowania gleby. Wskazane są zwyczajne zabiegi pielęgnacyjne: okresowe przycięcie pędów przekwitłych, chorych, uszkodzonych mechanicznie lub przez mróz, jeżeli takie się pojawiają.

Porę cięć należy dostosować indywidualnie do danego gatunku tak, aby wydobyć najbardziej ozdobne cechy danej rośliny, np. ozdobne kwiaty, atrakcyjne owoce, przebarwienia.

Krzewy kwitnące na końcach pędów tegorocznych (m.in. *Buddleja*, *Deutzia*, *Philadelphus*, *Spirea japonica*) zaleca się ciąć w okresie spoczynku. Intensywne przycinanie starszych pędów powoduje silniejsze odrastanie nowych i bardziej okazałe kwitnienie. Krzewy kwitnące na gałązkach wieloletnich (m.in. *Berberis*, *Cotoneaster*, *Crataegus*) zaleca się ciąć w okresie spoczynku, usuwając pędy starsze, nadmiernie zagęszczone. Krzewy kwitnące z pąków uformowanych w poprzednim okresie wegetacji zaleca się prześwietlać po kwitnieniu, usuwając z nadmiernie zagęszczonych krzewów najstarsze gałęzie. Krzewy kwitnące, zawiązujące owoce (m.in. *Pyracantha*, *Chaenomeles*) tnąć się po zawiązaniu owoców, usuwając pędy bez owoców z miejsc nadmiernie zagęszczonych. Intensywne cięcie wiosenne powoduje zwykle wyrastanie licznych pędów, na których nie wytwarzają się pąki kwiatowe. Takie cięcie można wykonywać w celu szybkiego zagęszczenia krzewów.

Krzewy iglaste zaleca się ciąć w końcu okresu spoczynku lub po zakończeniu wzrostu. Krzewy zimozielone (*Prunus laurocerassus*, *Rhododendron*) nie wymagają z reguły cięcia, gdyż z natury ich pędy wyrastają symetrycznie i nie muszą być korygowane.

Wskazane jest stosowanie nawozów, najlepiej o przedłużonym okresie działania. W początkowym okresie po posadzeniu szczególnie istotne jest ściółkowanie gleby korą lub obsadzenie roślinami okrywowymi, a także podlewanie i odchwaszczanie.

2.3. Rośliny okrywowe

Rośliny okrywowe wymagają intensywniejszej pielęgnacji jedynie w pierwszym okresie, dopóki się nie przyjmą i nie rozrosną. Szczególną uwagę należy zwrócić tu na regularne i dostateczne podlewanie, nawożenie i odchwaszczanie. Kiedy rośliny utworzą zwarty kobierzec, nie wymagają częstego odchwaszczania ani korowania gleby. Wskazane są zwyczajne zabiegi pielęgnacyjne: okresowe przycięcie pędów przekwitłych, chorych, uszkodzonych mechanicznie lub przez mróz, jeżeli takie się pojawiają.

2.4. Żywopłoty

W przypadku żywopłotów projektowanych szczególnie istotne są właściwe i odpowiednio częste cięcia formujące, nadające im właściwy, regularny kształt. Zaleca się wykonywać cięcia w okresie wegetacji kiedy młode pędy nie są jeszcze zdrewniałe. Cięcia należy wykonywać co najmniej 1-2 razy w roku.

Cięcia do uzyskania dużego zagęszczenia pędów powinny być możliwie krótkie i wykonywane na każdym krzewie osobno. Dopiero w następnych latach można wykonywać cięcia w określonej płaszczyźnie.

Docelowe wysokości żywopłotów:

Żywopłot grabowy wokół placu z fontanną: 100-120cm,

Żywopłot grabowy na małym placu po wschodniej stronie: 100-120cm,

Żywopłoty cisowe przy rzeźbach figuralnych: 250-300cm,

Żywopłoty z irgi wzdłuż północnej krawędzi: 60-100cm,

Żywopłoty z ligustru w południowej części parku: 120-140cm,

Istniejący żywopłot wzdłuż zachodniej krawędzi – zachować obecną wysokość.

Uwaga! Podane powyżej wysokości są docelowe. Zabiegi pielęgnacyjne, należy prowadzić tak, aby stopniowo uzyskać żywopłot o podanych wysokościach. Żywopłot musi być zwarty, gęsty i równomiernie ugałęziony na całej wysokości.

2.5. Kwietniki i klomby

Kwietniki i klomby winny być na bieżąco odchwaszczane (pielone). Miejsca nie okryte roślinnością należy wykładać korą. Konstrukcje kwiatowe (6 wież zlokalizowanych na Placu Wojska Polskiego)

na bieżąco należy podlewać i pielnić, a także usuwać przekwitłe kwiaty i uschnięte liście. Na sezon zimowy kwiaty należy usunąć.

2.6. Trawniki

Koszenie powinno być wykonywane regularnie, tak aby *wysokość trawy nie przekraczała 8cm*. Podczas wykonywania prac należy zwrócić szczególną uwagę na drzewa istniejące, tak aby nie uszkadzać kosiarką podstawy pni. Już obecnie widać, że uszkodzenia takie mają miejsce, gdyż bardzo wiele drzew ma dziuple u podstawy pnia, które są skutkiem urazów mechanicznych w przeszłości.

Pozostałe zabiegi pielęgnacyjne: aeracja, nawożenie, podlewanie - należy dostosować zależnie od ogólnej kondycji trawników, warunków pogodowych, zasobności podłoża itp. Pierwsze koszenie trawników powinno być do **30 kwietnia**, ostatnie (przedzimowe) powinno być wykonane do **15 listopada**.

3. ZABIEGI PIEŁĘGNACYJNE

3.1. Korowanie

Wszystkie nasadzenia krzewów i roślin okrywowych należy wysypać 3 cm warstwą kory i stale utrzymywać jej poziom do czasu całkowitego zwarcia rośli. Później ilości wysypywanej kory można zmniejszyć lub wyeliminować zupełnie w momencie uzyskania pełnego pokrycia terenu przez rośliny. Należy zwrócić szczególną uwagę, aby kora była odpowiednio przekompostowana, rozdrobniona, a także wolna od zanieczyszczeń i nasion chwastów. Zdarza się, iż wraz z korowaniem wprowadza się do Parków gatunki roślin niepożądanych, będących uciążliwymi chwastami. Chwasty należy natychmiast usuwać nie dopuszczając do ich rozsiania się.

3.2. Podlewanie

Regularne podlewanie roślin należy przeprowadzać od wiosny do jesieni, a szczególnie intensywnie w okresach długotrwałych suszy. W przypadku utrzymującej się ciepłej, suchej i słonecznej pogody w okresie zimy, drzewa i krzewy zimozielone również należy podlewać. Podlewiamy tak, aby nie dopuścić zarówno do przelania roślin jak i do ich przesuszenia.

Podlewać należy bardzo dokładnie, tak aby woda zdążyła przesiąknąć do głębszych warstw gleby, do strefy korzeniowej posadzonych roślin. W przeciwnym wypadku rośliny nie pobiorą wody, będą poszukiwały jej w strefie powierzchniowej co wpłynie niekorzystnie na ich system korzeniowy, który będzie się wypłycał. Ponadto zwiększone zapotrzebowanie na wodę wynika z obecności dużej ilości drzew istniejących.

Na terenach utrzymywanych znajdują się krany czerpane do podobierania wody na potrzeby podlewania zieleni.

3.3. Cięcia pielęgnacyjne i formujące pokrój

W razie potrzeby należy wykonywać cięcia pielęgnacyjne mające na celu usunięcie chorych, suchych bądź uszkodzonych gałęzi, a także cięcia korygujące nadające prawidłowy kształt i pokrój, typowy dla gatunku. Cięcia dokładnie opisano wyżej.

3.4. Nawożenie

Nawożenie roślin, jego częstotliwość, rodzaj i zastosowana dawka zależy od niedoboru składników w glebie, ogólnej kondycji roślin i pożądanego efektu. Jeżeli szybki wzrost młodych krzewów i drzew jest wskazany wówczas intensywne nawożenie jest uzasadnione. Drzewa starsze, zwłaszcza te których dalszy rozwój jest niewskazany, powinny być nawożone słabiej, ale w stopniu zapewniającym ich prawidłowy rozwój i zdrowotność.

Przed rozpoczęciem pielęgnacji należy pobrać odpowiednią ilość próbek ziemi z całego terenu, tak aby określić potrzeby nawozowe i dobrać dawki i rodzaje nawozów zgodnie z wymaganiami poszczególnych roślin.

Nawozić należy w okresie wiosennym przed rozpoczęciem wegetacji - jedna dawka, w czerwcu - druga dawka. Zaleca się stosowanie nawozów wieloskładnikowych (N:P:K) o przedłużonym działaniu, nie zawierających chlorków.

W razie zaistnienia potrzeby można wykonywać dodatkowe nawożenie nawozem wapniowym - dolomitem (potrzebę tę należy sprawdzić Ph-metrem), nawozem Fe, Mg czy innym wskazanym do polepszenia rozwoju roślin.

3.5. Zakwaszanie gleby

W przypadku krzewów rosnących w kwaśnym podłożu – rododendrony, azalie, laurowiśnię – należy regularnie kontrolować poziom pH w glebie i odpowiednio zakwaszać glebę dodając właściwych nawozów.

3.6. Kontrola przymocowania i stabilizacji

Należy regularnie kontrolować przymocowanie i stabilizację młodych drzew oraz umocowanie roślin pnących do pergoli na Placu Wojska Polskiego. W razie konieczności należy mocowanie poprawić.

3.7. Ochrona herbicydami przed patogenami roślin

Należy regularnie badać zdrowotność roślin. W przypadku wystąpienia objawów chorobotwórczych należy bezzwłocznie podejmować działania ochronne. W razie potrzeby przeprowadzać opryski profilaktyczne. Należy pamiętać, iż działania prowadzone są na terenie otwartym, ogólnie dostępnym w pobliżu placów zabaw. Zatem należy wykluczyć używanie środków mogących wpływać negatywnie na stan zdrowia przebywających tu ludzi. Niezależnie od powyższego o planowanym wykonaniu oprysków należy powiadomić użytkowników terenów w szczególności poprzez pisemne

powiadomienie Urzędu Miasta z 7-dniowym wyprzedzeniem, wywieszenie ogłoszeń na tych terenach oraz zamieszczenie na stronie internetowej wykonawcy usługi.

3.8. Zapobieganie zachwaszczaniu i zwalczanie chwastów

Chwasty należy używać fizycznie w taki sposób, aby nie niszczyć systemu korzeniowego lub części nadziemnych roślin ozdobnych. Chwasty należy usuwać regularnie, tak aby nie psuły efektu wizualnego założenia zieleni i nie osłabiały roślin ozdobnych. Pod posadzonymi w części centralnej małymi drzewkami i krzewami soliterowymi należy regularnie wycinać darń, formować misy i ściółkować teren.

4. ZALECENIA DOTYCZĄCE ODŚNIEŻANIA

Na nasadzeniach należy pozostawić naturalną warstwę pokrywy śnieżnej. Jedynie w przypadku krzewów zimozielonych – rododendrony, laurowiśnie, azalie, zimozielone kaliny – w bardzo śnieżne zimy, kiedy na krzewach zalega wyjątkowo duża i ciężka połać śniegu należy go zrzucić gdyż jego długotrwałe zaleganie może doprowadzić do rozłamywania się krzewów.

Śnieg z chodników i placów nie powinien być odgarniany na nasadzenia roślinne czy trawniki. Może być zgarniany np. na fragmenty placów.